

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Toisen asteen koulutusuudistus

Anne Liimatainen
30.8.2022

Toisen asteen koulutus uudistus

- Opetus- ja kulttuuriministeriö on käynnistänyt työn toisen asteen koulutuksen kehittämiseksi
- Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen tarkastelu rinnakkain ja tasa-arvoisina koulutusmuotoina
- Jatkossakin ammatillista ja lukiokoulutusta kehitetään erillisinä koulutusmuotoina, joilla omat tavoitteet, oma lainsäädäntö ja oma rahoitusjärjestelmä
- Tavoitteena on turvata laadukas ja saavutettava toisen asteen koulutus sekä varmistaa koulutuksellinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Taustalla

- Väestökehitys
- Osaamistason nosto
- Työelämän muutokset, ml. digitalisaatio
- Oppivelvollisuuden laajentaminen ja jatkuvan oppimisen uudistus sekä koulutuspoliittinen selonteko
- Osa uudistuksista tehdään nykyisellä hallituskaudella, osasta tehdään ehdotukset seuraavaan hallituskauteen

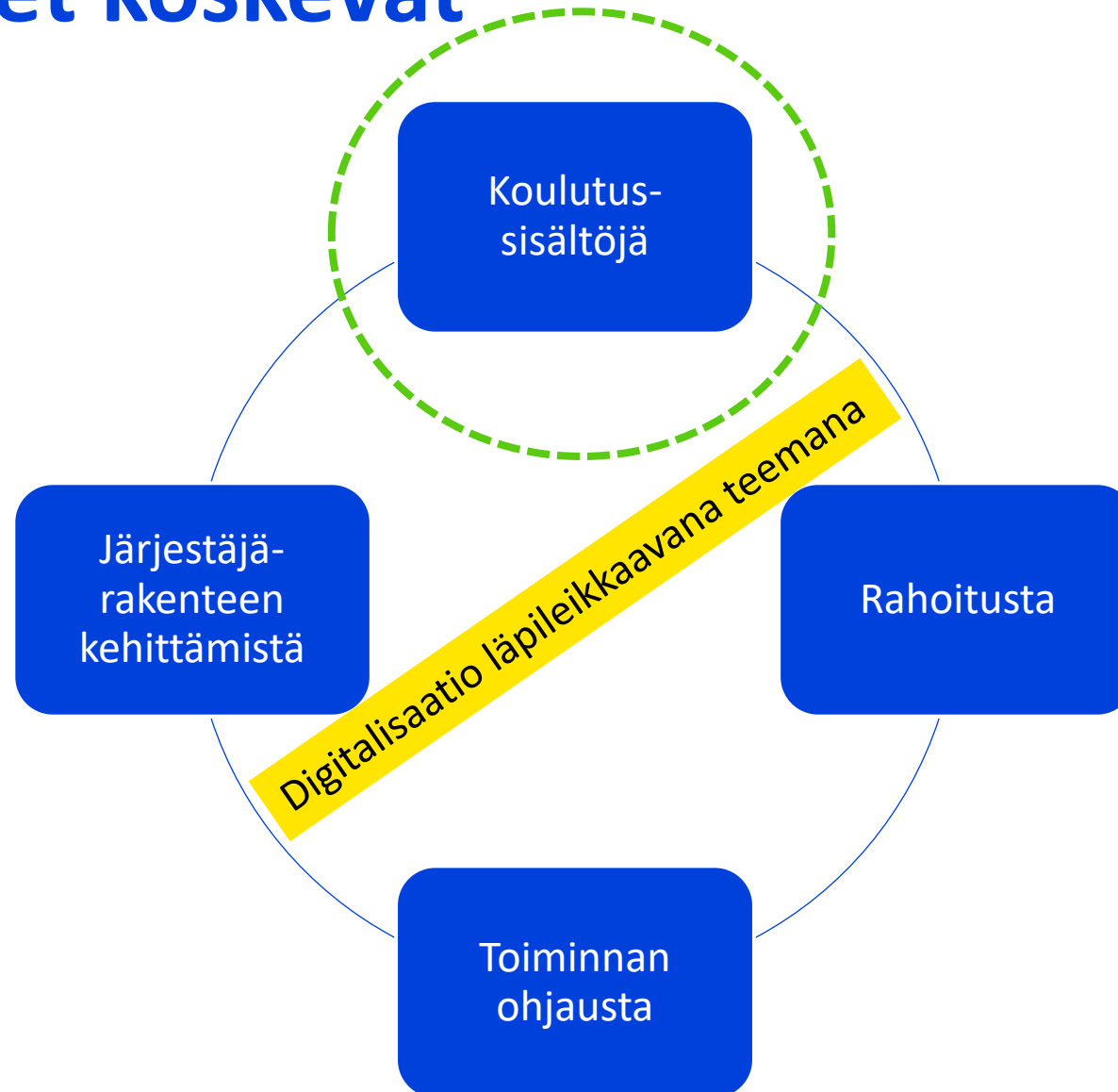
Tilastotietoja

	Ammatillinen koulutus	Lukiokoulutus	Yhteensä
Opiskelijat 2020	265 600	106 300	371 900
Tutkinnot 2021	68 000	29 800	97 800
Koulutukset järjestäjät 2022	139	268	407

Lähtökohtia valmisteluun

- Toisen asteen koulutus luo pohjan kaikille nuorille jatko-opintoihin ja/tai työelämään ja on merkittävä osaamisen kehittämisen väylä aikuisille
- Enemmän mahdollisuuksia toisen asteen koulutusmuotoja ylittäviin opintoihin
- Toiminnan ohjauksen kokonaisvaltaisuus ja järjestäjärakenteen kehittäminen koko toisella asteella
- Uudistukset ja uudistusten tarve vaihtelee lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa

Uudistukset koskevat

Sisältöjen kehittämisen ja joustavuuden lisäämisen tavoitteina

- Mahdollistaa ammatillisen koulutuksen, lukiokoulutuksen ja korkeakoulutuksen opintojen nykyistä joustavampia ja laajempi yhdistäminen
- Vahvistaa jatko-opintovalmiuksia
- Vastata työelämän muuttuneisiin osaamistarpeisiin
- Lisätä opiskelijoiden oikeusturvaa ja yhdenvertaisuutta yhdistelmäopinnoissa ja kahta tutkintoa (ammatillinen perustutkinto ja ylioppilastutkinto) suoritettaessa
- Antaa olemassa olevalle koulutusmuodolle (kaksoistutkinto) selkeämmät oikeudelliset raamit
- Tehostaa koulutusjärjestelmää vähentämällä epätarkoituksenmukaista päällekkäistä ja peräkkäistä kouluttautumista ja nopeuttamalla koulutuspolkuja

Ammatillisten perustutkintojen kasvattaminen yli 180 osaamispisteeseen

- Vastaava mahdollisuus on jo lukiossa (4 vuoden opiskeluajan sisällä)
- Laajentamismahdollisuus rajattaisiin osaamispisteillä (max 30 osp)
- Nimeksi ammatillista perustutkintoa laajentavat opinnot / tutkinnon osat
- Laajentamisen kirjaaminen HOKSiin
- Rahoitus HOKSin mukaiseen laajennukseen ammatillisen koulutuksen rahoituksesta

Perustutkintojen laajentaminen

- **Ammatillisen perustutkinnon laajentaminen (180 osp + 30 osp)**
  - ammatillisia tutkinnon osia
  - lukio-opintoja
  - korkeakouluopintoja
- Yksilöllisten valintamahdollisuuksien tarjoamisesta päättää jatkossakin koulutuksen järjestäjä, olemassa olevien resurssien puitteissa
  - ei subjektiivinen oikeus opiskelijalle
  - ei uusia velvoitteita järjestäjälle
  - ei arvioituja lisämäärärahatarpeita

Kaksoistutkinto

- Kaksoistutkinto-termi käyttöön, kun puhutaan opintojen yhdistämisestä niin, että tavoitteena on ammatillisen perustutkinnon ja ylioppilastutkinnon rinnakkainen suorittaminen → ei kyse uudesta tutkintotyypistä
- Yhteishakuun mahdollisuus hakeutua kaksoistutkinnon suorittajaksi
- Pääopiskeluoikeus ammatillisessa koulutuksessa, jonka mukaan opiskelijan oikeudet ja velvollisuudet sekä opintojen ohjaus ja rahoitus määrittyisivät
- Maksuttomuus kahden tutkinnon suorittamisen loppuun saakka

Uudet käsitteet säädöksiin

- Otetaan käyttöön **yhdistelmäopintojen aineopintojen** määritelmä lukiolaissa
  - ammatillisen koulutuksen yhteydessä ja rahoituksella suoritettavia lukio-opintoja
  - perustuu koulutuksen järjestäjien väliseen yhteistyöhön ja sopimukseen
  - erottelee varsinaisesta aineopiskelijasta
- Ammatillisen koulutuksen lakiin **kaksoistutkinnon** määritelmä
  - ammatillinen perustutkinto +
  - ammatilliseen perustutkintoon sisällytettävät lukio-opinnot (yhdistelmäopintojen aineopinnot) +
  - ylioppilastutkinto

Rahoituksen uudistaminen

- Tavoitteena rahoitusjärjestelmän yksinkertaistaminen
  - Eriytetään oppivelvollisten (maksuton toisen asteen koulutus) ja jatkuvan oppimisen rahoitus ammatillisessa koulutuksessa
  - Oppivelvollisten rahoituksen periaatteita (HE kevään kuluessa)
    - Pienempi suorituspainotteisuus, rahoitus toteutuneiden opiskelijoiden perusteella, palkitseminen koko tutkinnoista
  - Jatkuvan oppimisen tavoitteita tukevia periaatteita (myöhemmin)
    - Pienten osaamiskokonaisuuksien rahoitus, oppivelvollisia suurempi suoritusrahoituksen osuus ja palkitseminen tutkinnon osista
- *Aiheesta lisää seuraavassa webinaarissa 14.9. klo 14-16*

Toiminnan ohjauksen kehittäminen

- Tavoitteena joustava ja nopeasti reagoiva koulutus, jota ohjataan järjestämisluvilla, rahoituksella ja muulla ohjauksella (mm. informaatio-ohjaus). Kehitetään indikaattoreita ja seurantajärjestelmiä, lupasäätelyä ja strategiarahoitusta (ml va) strategisempaan suuntaan.
- Jatkossakin erilliset luvat ammatilliseen ja lukiokoulutukseen
- Uudistetaan ammatillisen koulutuksen toiminnan ohjausta strategisemmaksi ja prosesseiltaan kevyemmäksi
- Arvioidaan lukiokoulutuksen toiminnan ohjauksen uudistamisen tarpeita

Toiminnan ja järjestäjäjärakenteen kehittäminen

- Yhtenäiset suuntaviivat järjestäjäjärakenteen kehittämiseen
- Järjestäjäjärakenne, joka vastaa valtakunnalliseen, alueelliseen ja toimialakohtaiseen koulutus-, osaamis- ja sivistystarpeeseen
- Paikalliset ratkaisut paikallisten olosuhteiden pohjalta
- Digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntäminen
- Pienten lukioiden lisää kehitetään siten, että se tukee tarkoituksenmukaisia ratkaisuja alueilla ja osaltaan varmistaa koulutuksen saavutettavuutta alueellisesti ja kansalliskielillä

Hallituksen esitys

- Ensivaiheessa eteenpäin vietävät kehittämishankkeen muutosehdotukset:
  - Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opintojen yhdistämistä koskevan sääntelyn selkeyttäminen
  - Rahoituksen eriyttäminen oppivelvollisuuskoulutuksen rahoitukseen ja jatkuvan oppimisen rahoitukseen nykyisen ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmän puitteissa
- Lausuntokierros 12.5.-22.6.2022
- Esitys annetaan 20.10.2022 (alustava)
- Muutokset voimaan 1.1. / 1.8.2024

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Hankesivut

<https://okm.fi/toisenasteenkoulutus>

